

Motion till riksdagen 2025/26:1397

av Ann-Sofie Lifvenhage (M)

Djurs rätt i tjänst

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda hur vi kan öka rättsstatusen för djur som är i tjänst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I dagsläget arbetar ca 300 polishundar i Sverige tillsammans med sina förare.

Arbetsuppgifterna är varierande beroende på vad det är för sorts hund. De allra flesta hundar är vad som brukar kallas för ”patrullhundar”. Dessa hundar har till uppgift att med hjälp av sina sinnen hitta flyende eller gömda gärningsmän, försvunna människor och föremål viktiga ur utredningshänseende samt ingripa mot särskilt farlig person och medverka i kravallsammanhang.

Vid konfrontation med gärningsmän är det vanligt förekommande att hunden utsätts för våld av varierande grad, såsom hugg med skruvmejsel eller kniv, sparkar och slag m.m. Vid kravaller förekommer det att hundarna blir träffade av stenar och flaskor samt får knallskott kastade under sig. Det finns också händelser i samband med kravaller där ammoniak sprutats på hundarna, men också tillfällen där köttbitar innehållande spik och andra föremål kastats åt dem.

I dagsläget ses polishunden som egendom enligt brottsbalken, vilket föranleder att våld mot polishund betraktas som skadegörelse, vilket så gott som alltid ger mycket blygsamma påföljder om det ens föranleder någon sådan. De flesta fall läggs ned eller konsumeras av andra brott.

En polishund är i realiteten hundförarens förlängda arm, en hundförare som har ett förstärkt rättsskydd. Hundens rättsvärde kan idag jämföras med ett staket som sparkas sönder av en gärningsman eller en glastruta som krossas. I förhållande till hundens värde på ca 250 000–400 000 SEK och den långa utbildningstiden, kontra samhällsnyttan, är straffvärdet mycket lågt.

När frågor kring polishundens eller polishästens rättsvärde diskuteras hävdar många att djurplågerilagen kan vara tillämplig. Denna lagstiftning är endast tillämplig om man kan bevisa att djuret lidit till följd av gärningsmannens agerande. Detta är tillämpligt i de fall där uppenbara skador är aktuella, men en spark eller ett slag ger långt ifrån alltid några synliga skador.

Hunden genomgår en omfattande utbildning för att kunna lämna ett synnerligen gott bidrag i brottsbekämpningen samt de livräddande insatserna när nödställda personer behöver anträffas. Vissa av dessa patrullhundar har en specialdressyr som gör att de kan finna och markera sperma på en brottsplats där en våldtäkt utspelat sig, men även markera avlidna personer som ligger under vattenytan. Andra kompetenser som är utspridda på samtliga ekipage i landet är narkotika- och vapensök, brandhårdssök (brandfarliga vätskor) samt sedelsök.

Polishästar värderas, rent juridiskt, på samma sätt som polishunden. Mot bakgrund av polishundens samt polishästens viktiga samhällsfunktion och utsatta arbete anser jag att deras rättsstatus bör höjas och att det därmed bör göras tillämpligt att åtala en person för exempelvis ”våld mot tjänstehund” och i samma grad ”våld mot polishäst”.

Ann-Sofie Lifvenhage (M)